

"Õhtuleht", 13. VI '69

Evald Aava ooperi «Vikerlased» proovid RAT «Estonias» on jõudmas lõppjärku Esietenduse eelne periood toob alati kaasa erilise meeleolu. «Vikerlased» on aga teatrile mitmeti ebatavaline etendus.

«Vikerlastega» võtab «Estonia» vastu laulupidulisi. «Vikerlased» on Arne Miku lavastajadebüüt. Ja kolmandaks — «Estonia» «Vikerlaste» lavastus tahab pakkuda midagi uut ka neile, kes tunnevad ning armastavad seda meie esimest rahvuslikku täisväärtuslikku ooperit — on ju «Vikerlasi» Eestis seni neljal korral ette kantud.

Töö «Vikerlaste» kallal algas praktiliselt märtsi keskel, kui tegelased asusid partiisid õppima. Mai algul jõuti niikaugele, et kunstnik Lembit Roosal olid kujunduse eskiisid valmis ning rohkearvuline tegelaskond kogunes koori proovisaali, kus Arne Mikk oma lavastuskontseptsiooni tutvustas.

Igal hommikul kell 11 algavad teatris lavaproovid. Maikuus oli lava balleti päralt; kohe pärast «Paquita», «Orpheuse» ja «Carmeni» esietendust jõudis järg ooperi kätte. Esimese lavaproovi eel närveeris lavastaja kõvasti. Pärast proovi tunnistas ta: «Alles nüüd hakkas isegi uskuma, et «Vikerlased» valmis saab.»

Lavastaja esimene tunnusustus kuulus koorile, kellega Venno Laul oli tõhusat tööd teinud.

«Vikerlaste» tegevustik ulatub võitlusrohkesse XII sajandisse. Seda aega on idealiseeritud, omal ajal läks moodi magus, pseudoromantiline «vanaeestlaslikkuse» ülistamine. Muuseumide materjalid ja vanad kroonikad lubasid Arne Mikul näha seda aega hoopis karmimana, vastuolulisemana.

Lavaproovide fookusl liikumiseski. «Vikerlaste» koorid on siin eriti tänuvälik materjal.

Kirjavahetus Evald Aavalese Ida Aav-Looga ja «Vikerlaste» esimese lavastaja Hanno Kompusega lubas näitejuhil taastada mitmeid episoodide ooperist sellisena, nagu helilooja seda

ette kujutas. Uus lavastus valmib Neeme Järvi ja Arne Miku redaktioonis. Huvitavamaks muutub Olavi kuju — juurde on toodud Olavi hullumis-

... Dekoratsioonitöökoode põrandail maalitakse «Vikerlaste» suuri tagafoone, kostüümitsehhis valmivad Leida Särevi juhtimisel kostüümid. Serafima Gromova tsehh — jumesus ja parukad — pole kunagi esietenduse eel alt vedanud.

Iga hommik algab «Estonias» ühtemoodi: etenduse juht August Sepp kuulutab «Vikerlaste» proovide algust. Koor, orkester, solistid, ballett... Alles pärastlõunal jääb lavaval vaikselt, kuni lavameister Heinrich Toots oma meestega alustab õhtuse etenduse ülesehitamist.

Kui laval on etendus, käib proovisaalides töö kontsertmeistriga. Harjutavad ning kordavad oma partiisid «Vikerlaste» Vahod (Teo Maiste ja Mati Palm), Jutad (Tiina Jaaksoo ja Haili Sammelselg), Ülod (Kalju Karask ja Hendrik Krumm), Olavid (Voldemar Kuslap, Illart Orav ja Georg Ots) ning teised.

Veel mõned päevad — ja algabki lavastuse montaaž ning valgustusproovid. Valgustusproovidel on «Vikerlaste» juures eriti suur tähtsus. Lembit Roosa tegi lakoonilise ja karmi kujunduse, et jätta võimalikult rohkem ruumi näitlejatele (ning muusikale!), sest lõpuks toimub ju kogu tegevus Saaremaa rannikul, välja arvatud üks, Sigtuna lossi pilt.

«Vikerlaste» esietendused on planeeritud 20. ja 21. juunile. Siis balleti esinemised Leningradi Oktoobri-nim. kontserdisaalis («Paquita», «Orpheus» ja «Carmen»), vabaõhuetendused «Lembitu» ja «Lutkede järvega» — ning estoonlyased võivad puhkusele mõelda.

«ESTONIAS» VALMIB OOPER «VIKERLASED»

Lavastaja Arne Mikk (paremal) annab juhtnööre Haili Sammelselgale ja Illart Oravale.

LEHTI METSAALT